

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 19 grudnia 2024 r.
wniosku obrońcy sędziego Sądu Rejonowego w O. X. Y. – adw. P. M. z dnia 9
października 2023 r. o wyłączenie SSN Marii Szczepaniec od udziału w
rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZO 100/23
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario* w zw. z art. 42 § 1 k.p.k.

postanowił:

- 1. wniosek o wyłączenie SSN Marii Szczepaniec od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZO 100/23 pozostawić bez rozpoznania;**
- 2. wniosek o wyłączenie od rozpoznania wniosku o wyłączenie z pkt 1 sędziów SN, którzy zostali powołani na stanowisko sędziego SN w podobnej procedurze nominacyjnej co SSN Maria Szczepaniec pozostawić bez rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 9 października 2023 r. obrońca sędziego X. Y. złożył wniosek o wyłączenie SSN Marii Szczepaniec od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZO 100/23. Ponadto, obrońca wniósł o niewyznaczenia do składu rozpoznającego niniejszy wniosek sędziów SN, którzy podobnie jak sędzia SN Maria Szczepaniec, powołani zostali przy udziale organu ukształtowanego ustawą z

dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.

Sprawa o sygn. akt I ZO 100/23 ma za przedmiot wnioski o wyłączenie sędziego SN Jacka Widła od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZB 65/23, złożonego przez tego Sędziego, który został uprzednio wyznaczony do składu orzekającego w rzecznej sprawie. Sprawa o sygn. akt I ZB 65/23 dotyczy wniosku o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez SSN Pawła Wojciechowskiego, który wniesiony został w sprawie o sygn. akt I ZO 70/23 mającej za przedmiot wnioski o wyłączenie SSN Joanny Lemańskiej, SSN Pawła Czubika i SSN Zbigniewa Kapińskiego od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZB 42/23. Sprawa o sygn. akt I ZB 42/23 ma za przedmiot wnioski o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez SSN Wiesława Kozielowicza, który został wniesiony w sprawie o sygn. akt I ZSK 24/22.

Sprawa o sygn. akt I ZSK 24/22 miała za przedmiot wnioski o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej sędziego Sądu Rejonowego w O - X. Y.. Pismem z dnia 18 marca 2024 r. Rzecznik Dyscyplinary Ministra Sprawiedliwości – W. B., złożył oświadczenie o cofnięciu wniosku o rozpoznanie wskazanej sprawy dyscyplinarnej oraz umorzenie postępowania dyscyplinarnego z uwagi na brak skargi uprawnionego oskarżyciela. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 1 października 2024 r., sygn. akt I ZSK 24/22, na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024, poz. 334; dalej: p.u.s.p.) umorzył postępowanie dyscyplinarne wobec sędziego Sądu Rejonowego w O - X. Y..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Oba wnioski należało pozostawić bez rozpoznania z uwagi na ich bezprzedmiotowość.

Przepis art. 42 § 1 k.p.k. określa zamknięty krąg podmiotów, którym ustawodawca przyznaje uprawnienie do złożenia wniosku o wyłączenie sędziego wyznaczonego do rozpoznania danej sprawy, bowiem wprost stwierdza, że wyłączenie następuje na żądanie sędziego, z urzędu albo na wniosek strony. Nie

ulega zatem wątpliwości, że z literalnego brzmienia wskazanego przepisu wynika, że podmiotem uprawnionym do złożenia wniosku o wyłączenie sędziego jest strona postępowania. Oznacza to, że istota omawianego uprawnienia opiera się na posiadaniu przez wnioskodawcę przymiotu strony, by jednak cechę tę można mu było przypisać warunkiem koniecznym jest istnienie sprawy w jej głównym nurcie, w którym ów wniosek może zostać złożony. Innymi słowy, z uwagi na niesamoistny charakter sprawy mającej za przedmiot wniosek o wyłączenie sędziego, obligatoryjnym warunkiem formalnym jest funkcjonowanie sprawy, od której bytu rzeczony wniosek zależy.

W niniejszym układzie procesowym „sprawą główną” pozostaje sprawa dyscyplinarna sędziego, w której zgodnie z art. 128 p.u.s.p. znajduje zastosowanie zasada skargowości, a co za tym idzie - procedura ujęta w art. 14 § 2 k.p.k., która pozwala oskarżycielowi publicznemu na cofnięcie aktu oskarżenia do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego na pierwszej rozprawie głównej. Zastosowanie tego przepisu na zasadzie analogii prowadzi do konstatacji, że wniesienie wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej (aktu oskarżenia) jest czynnością odwoalną, a jego cofnięcie wywołuje taki stan, jakby skargi w ogóle nie wniesiono. Przestaje ona funkcjonować procesowo i nie wywołuje skutków prawnych jako oświadczenie woli (por. J. Kosonoga [w:] Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1-166, red. R. A. Stefański, S. Zabłocki, Warszawa 2017, art. 14).

Mając na uwadze powyższe rozważania wskazać należy, że z układu procesowego rysującego się w niniejszej sprawie wynika, że wniosek o wyłączenie sędziego SN Marii Szczepaniec stanowi wyłącznie kwestię wpadkową do sprawy dyscyplinarnej sędziego Sądu Rejonowego w O - X. Y., prowadzonej pod sygn. akt I ZSK 24/22. W sprawie tej Sąd Najwyższy wydał w dniu 1 października 2024 r. postanowienie o umorzeniu postępowania z uwagi na oświadczenie Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości – W. B. z dnia 18 marca 2024 r. o cofnięciu wniosku o jej rozpoznanie. Powstał zatem stan, w którym sprawa główna całkowicie utraciła podstawę swego istnienia z uwagi na ziszczenie się przesłanki z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. i umorzenie postępowania, a tym samym bezprzedmiotowym stało się żądanie skarżącego o wyłączenie sędziego w sprawie wpadkowej. Innymi słowy, cofnięcie wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego zrodziło

konieczność postępowania jakby wniosku w ogóle nie wniesiono, co z kolei spowodowało, że zdezaktualizowała się przesłanka formalna do wydania merytorycznego rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, czyniąc żądanie wnioskodawcy czysto abstrakcyjnym.

Jedynie na marginesie podnieść należy, że postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 października 2024 r., I ZSK 24/22, wydane zostało w składzie jednoosobowym z udziałem SSN Zbigniewa Korzeniowskiego. Zatem, podjęcie rozstrzygnięcia merytorycznego w niniejszej sprawie w żaden sposób, nawet hipotetyczny, nie wpłynęłoby na uprawnienie ww. Sędziego do wydania rzeczonego postanowienia, bowiem jego osoba nie była podmiotem wniosku o wyłączenie sędziego w sprawie zarejestrowanej pod sygn. akt I ZO 70/23 czy też wniosku o zbadanie wymogów niezawisłości i bezstronności zarejestrowanych pod sygn. akt: I ZB 65/23 i I ZB 42/23, czyli w sprawach powiązanych ze sprawą I ZO 100/23.

Z powyżej przytoczonych względów nie podlegał także rozpoznaniu wniosek obrońcy o wyłączenie od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego SN Marii Szczepaniec (ujęty jako wniosek o niewyznaczenia do składu rozpoznającego ten wniosek) sędziów Sądu Najwyższego, którzy podobnie jak sędzia SN Maria Szczepaniec, powołani zostali przy udziale organu ukształtowanego ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Niezależnie od tego zauważyć należy, że wniosek ten już na etapie jego konstruowania miał charakter abstrakcyjny, bowiem odnosił się do sędziów mogących potencjalnie zostać do sprawy wyznaczonych, co jest niedopuszczalne w świetle obowiązujących przepisów postępowania karnego. Stanowisko to znajduje odzwierciedlenie w poglądach doktryny, jak i w orzecznictwa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 listopada 2004 r., V KK 195/04; z dnia 22 lipca 2009 r., SNO 53/09; z dnia 30 czerwca 2010 r., WD 7/10; z dnia 10 października 2014 r., SNO 51/14; z dnia 14 grudnia 2016 r., III KO 99/16; czy np. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 2 maja 2012 r., II AKo 65/12).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

l.n

[a.l]